

HET ONDERZOEK À DÉCHARGE – FOOD FOR THOUGHT

Herlinde BUREZ & Frank WIJCKMANS*

1. De beslissing van de Raad voor de Mededinging van 21 januari 1999 waarin werd geoordeeld dat vijf officiële invoerders van motorfietsen misbruik hadden gemaakt van hun machtspositie bij het uitreiken van gelijkvormigheidsattesten, vormt al meer dan een decennium een bron van allerhande rechtsvragen waarmee de mededingingsrechtelijke praktijkjurist op geregelde tijdstippen wordt geconfronteerd.

2. Zo leverde een procedure tussen Suzuki en de Belgische staat naar aanleiding van deze beslissing een interessant arrest van het Hof van Beroep te Antwerpen op met betrekking tot de fiscale aftrekbaarheid van geldboeten opgelegd door de Raad voor de Mededinging.¹

3. Anderzijds stelden zowel een aantal van de klagers alsook invoerder Honda bij het Hof van Beroep te Brussel hoger beroep in tegen de beslissing van de Raad. Hoewel het debat ten gronde voor het Hof van Beroep te Brussel meer dan 10 jaar later nog niet ten volle werd uitgevochten -de debatten werden in 2009 heropend om de partijen toe te laten standpunt in te nemen omtrent de boeteberekening²- kreeg intussen

ook het Hof van Cassatie in 2011 de gelegenheid zich over de zaak te buigen.

4. Het arrest van het Hof van Cassatie d.d. 3 juni 2011³ levert in het bijzonder voer voor de discussie over de volle rechtsmacht van het Hof van Beroep te Brussel in het kader van de toetsing van de beschikkingen van de Raad voor de Mededinging.⁴

5. Een interessante topic die door Honda werd voorgelegd aan het Hof van Cassatie betreft de aard van het onderzoek dat (thans) het Auditoraat dient te voeren. Honda betoogde meer bepaald dat dat onderzoek tevens à décharge dient te worden gevoerd. De Japanse producent beriep zich hierbij op artikel 6 EVRM, de artikelen 44 t.e.m. 54 WBEM 2006 en de algemene rechtsbeginselen inzake het recht op een eerlijk proces en de rechten van verdediging.

6. Advocaat-Generaal C. VANDEWAL overwoog uiterst summier dat, hoewel het onderzoek op grond van het mededingingsrecht zekere inquisitoriale aspecten vertoont, het “in beginsel van louter civielrechtelijke aard” is. Hij concludeerde omwille van die reden dat het middel naar recht leek te falen.

* advocaten bij **contrast** European & business law

¹ Antwerpen 13 juni 2009, *T.B.M.-R.C.B.* 2010/2, p. 121. Wordt besproken in JVD, “Boete opgelegd door Raad voor Mededinging: wel aftrekbaar?”, *Fiscoloog* nr. 1175, 1 en in T. LAUWERS en K. MARCHAND, “De aftrekbaarheid van kartelboetes in het Belgisch, Nederlands en het Europees recht” *T.B.M.-R.C.B.* 2010/2, p. 124. Evenwel is de problematiek met dit arrest geenszins uitgekristalliseerd. Zie bijv. F. TUYTSCHAEVER en P. CIMENTAROV, “Fiscale aftrekbaarheid van kartelboetes”, *Juristenkrant*, 7 maart 2012, nr. 245, p. 16.

² Brussel 2 februari 2009, *Handelspraktijken & Mededinging – Jaarboek 2009*, p. 870. Een samenvatting van dit arrest werd tevens gepubliceerd in *T.B.M./R.C.B.* 2009/2, p. 58-59. Wordt besproken in H. BUREZ, “Geldboeten in het Belgische mede-

dingingsrecht – een stand van zaken”, *Handelspraktijken & Mededinging – Jaarboek 2009*, p. 909.

³ Zaak C.09.0227.N/1, http://www.cassonline.be/easycms/rechtspraak_juridat. Een samenvatting van dit arrest werd gepubliceerd in *T.B.M./R.C.B.* 2012/1, p. 19.

⁴ D. GERARD en B. GIELEN, “Het finale Honda-arrest van Cassatie: volle rechtsmacht, hervormingsbevoegdheid en marginale rechterlijke toetsing”, noot bij Cass. 13 juni 2011, *T.B.M./R.C.B.* 2012/1, 20.

7. Het Hof van Cassatie beaamt in het arrest dat het onderzoek gevoerd op grond van artikel 44 t.e.m. 54 WBEM 2006 niet strafrechtelijk van aard is. Voor het overige preciseert het Hof dat, in zoverre Honda beweert dat het onderzoek niet voldoende *à charge* en *à décharge* werd gevoerd om te kunnen beantwoorden aan de vereisten van artikel 6.3, d, EVRM, dit niet was aangevoerd voor het Hof van Beroep te Brussel. Het middel is dan ook nieuw en wordt als onontvankelijk afgevoerd. Het Hof van Cassatie mengt zich om die reden (nog) niet in het debat met betrekking tot de precieze aard en strekking van de onderzoeksopdracht van het Auditoraat.

8. De vraag is nochtans uiterst pertinent: of het Auditoraat zijn onderzoek niet alleen ten laste, maar tevens ten ontlaste moet voeren, maakt voor de verdediging en voor de Raad een groot verschil.

9. De complexiteit van dit debat lijkt ons niet te liggen in de basisvraag. Of het Auditoraat een onderzoek *à décharge* moet voeren, lijkt intussen een uitgemaakte zaak.

10. De complexiteit ligt enerzijds in de vraag naar de invulling van de vereiste van het voeren van een onderzoek *à décharge* in het mededingingsrecht. Met andere woorden, eens wordt aanvaard dat het onderzoek *à décharge* moet worden gevoerd, wat houdt dit dan concreet in voor de aanpak van het onderzoek? Anderszijds stelt zich ook de vraag wat de mogelijke consequenties zijn van een schending door het Auditoraat van de plicht tot onderzoek *à décharge*. Onderhavige bijdrage heeft tot doel om het debat omtrent beide vragen scherp te stellen en bevat een eerste aanzet tot antwoord.

Onderzoek *à décharge* of niet

11. Het Auditoraat vervult bij de handhaving van de mededingingsregels de rol van een mededingingsparket. In de aanloop naar de wetswijziging van 2006 wees Raadsheer Verougstraete uitdrukkelijk op de analogie tussen het Auditoraat en het parket in de rechterlijke macht:⁵

Raadsheer Verougstraete maakt in zijn repliek aan professor Steenbergen de vergelijking tussen het Korps Verslaggevers en het parket in de rechterlijke macht. Werd bij de hervorming van 1999 de eerste stap hiertoe gezet, dan wordt met dit wetsontwerp de rol van het Auditoraat als mededingingsparket verder gepreciseerd. Zo zullen in de toekomst klachten en aanmeldingen bij het Auditoraat worden ingediend, krijgt het Auditoraat de bevoegdheid tot seponeren van klachten, zullen vereenvoudigde concentraties ook op het niveau van het Auditoraat worden behandeld (de filosofie hierachter is dat de Raad voor

de Mededinging slechts voor mogelijke probleemzaken wordt geadieerd) enz.

12. Deze analogie impliceert dat het Auditoraat, net zoals het parket, is gelast met het onderzoek naar de objectieve, materiële waarheid. Deze opdracht van objectieve waarheidsvinding houdt op zijn beurt in dat het Auditoraat zijn onderzoek tevens *à décharge* dient te voeren.

13. De vereiste van het voeren van een onderzoek *à décharge* vormt geen voorwerp van discussie met het Auditoraat. Dit principe werd immers expliciet bevestigd door het Auditoraat zelf, bijv. in diens met redenen omkleed verslag in toepassing van artikel 45, §4 van de WBEM 2006 in de zaak MEDE-I/O-09/0001 (Mededingingsbeperkende praktijken met betrekking tot de prijszetting en organisatie van de BSE testen, hierna “**Zaak BSE Testen**”) (eigen onderlijning):

[...] gelet op de verplichtingen die voor de nationale mededingingsautoriteit voortvloeien uit het arrest van 9 september 2003 Consorzio Industrie Fiammiferi van het Hof van Justitie en gelet op het feit dat op de mededingingsautoriteit de verplichting rust om de onderzoeken ten laste en ten ontlaste te voeren, zal hierna een analyse gemaakt worden van de toepasselijke wet- en regelgeving ten einde na te gaan of in de onderzochte zaak sprake kan zijn van overheidsdwang.⁶

Het standpunt van het Auditoraat staat dan ook onmiskenbaar vast. In de Zaak BSE Testen heeft het Auditoraat onomwonden bevestigd dat op hem ook een verplichting tot onderzoek *à décharge* rust.

14. De Raad heeft op dit punt nog niet even uitdrukkelijk standpunt ingenomen. De 12e kamer van de Raad voor de Mededinging liet in de zaak CONC-I/O-08/0010B (Hausses coordonnées chocolaterie) echter wel reeds volgende overweging optekenen in haar eindbeslissing (eigen onderlijning):

68. Plusieurs entreprises ont également invoqué à cet égard que l'auditeur avait l'obligation de rassembler des éléments à charge et à décharge pendant son instruction de l'affaire.

69. Bien que dans le cadre légal applicable, on peut douter d'obliger l'auditeur à rassembler des éléments à décharge de façon proactive, néanmoins, force est de constater que dans le cas d'espèce, la sélection des pièces qui a été faite soulève effectivement des questions au regard du respect des droits de la défense.

⁵ Verslag Lano van 27 maart 2006, *Parl. St.* Kamer 2005-06, nr. 51-2180/004, p. 31.

⁶ D. VANDERMEERSCH, *De Mededingingswet*, Mechelen, Kluwer, 2007, 251.

In het licht van de argumenten die in deze zaak ontwikkeld werden, is het duidelijk dat deze passage mag worden begrepen als een erkenning door de Raad van het principe van het onderzoek à décharge. Overigens, het zou geen zin hebben dat de Raad in de aangehaalde passage ingaat op de vraag naar de verplichting om al dan niet proactief een onderzoek à décharge te voeren, als de Raad niet overtuigd was dat het Auditoraat een principiële verplichting heeft om ook à décharge te onderzoeken. Uit deze overweging blijkt dus dat ook de Raad ervan uitgaat dat op de Auditeur een plicht tot onderzoek à décharge rust.

15. Naast de hierboven aangehaalde analogie tussen het Auditoraat en het parket in de rechterlijke macht, heeft de rechtsleer erop gewezen dat het Auditoraat ertoe is gehouden om het onderzoek te voeren “*in alle objectiviteit en onpartijdigheid*”. Deze rechtsleer beklemtoont dat deze vereiste logisch voortvloeit uit het systeem dat de Belgische mededingingswetgeving heeft gecreëerd.⁷

16. De rechtsleer brengt dit laatste punt terecht onder de aandacht. Zo beschikt het Auditoraat over onderzoeksmogelijkheden (verzoeken om inlichtingen, huiszoekingen) waarover de verdediging niet beschikt. Verder beschikt het Auditoraat in bepaalde gevallen (sepot; vereenvoudigde procedure concentratiecontrole) zelfs over beslissingsbevoegdheid. Tegen die achtergrond dient de bijzondere zorgvuldigheidsplicht van het Auditoraat te worden gesitueerd. Het Auditoraat is immers geen gewone procespartij en, anders dan een gewone procespartij, wordt het geacht het algemeen belang te dienen. Dit werd, met verwijzing naar de voorbereidende werkzaamheden, ook door het Grondwettelijk Hof benadrukt in het Belgacom arrest:⁸

Meer algemeen heeft de wetgever gewezen op ... het inquisitoriale karakter van de procedure ([Parl. St., Kamer 2005-2006,] DOC 51-2180/004, p.11) ... Er werd in dat verband opgemerkt dat het auditoraat over uitgebreide bevoegdheden beschikte rekening houdend met het karakter van openbare orde van het mededingingsrecht (ibid., [DOC 51-2180/001], p.49), doordat de Raad zelf het strafrechtelijke aspect van die wetgeving op de voorgrond had gesteld (ibid., p.27); de rol van de verslaggever – voortaan de auditeur – werd beschouwd als die van een onderzoeker en aanklager (ibid., p.25) en werd vergeleken met die van het parket (ibid., DOC 51-2180/004, pp. 30 en 36), waarbij de klager geen zeggenschap heeft over de procesvoering – in tegenstelling tot een burgerlijk proces -, rekening houdend met

⁷ D. VANDERMEERSCH, *De Mededingingswet*, Kluwer (2007), p. 251, randnr. 13-02.

⁸ Grondwettelijk Hof, 22 december 2001, nr. 5137, <http://www.const-court.be/public/n/2011/2011-197n.pdf>. Een door A. VALLERY geannoteerd uittreksel van dit arrest werd opgenomen in dit tijdschrift.

de noodzaak om het algemeen economisch belang dat steunt op de vrije mededinging, te beschermen (ibid., DOC 51-2180/001, pp. 13 en 14).

17. De behandelende Kamer van de Raad kan voorts geen eigen onderzoek voeren. Zij dient zich geheel te verlaten op het onderzoek dat wordt georganiseerd door het Auditoraat. Zelfs als de Kamer van oordeel is dat er bijkomende punten van bezwaar of feitelijke elementen dienen te worden onderzocht, moet zij zich daartoe richten tot het Auditoraat (artikel 48, §4 WBEM 2006). Dit laatste illustreert ten volle de afhankelijkheid van de Kamer van het onderzoekswerk van het Auditoraat. Het belang van dit punt kan niet voldoende beklemtoond worden. De Raad is immers voor haar besluitvorming essentieel afhankelijk van de kwaliteit van het door het Auditoraat gevoerde onderzoek. Het louter voeren van een onderzoek à charge creëert een vertekend beeld voor de Raad. De suggestie dat de verdediging dit beeld maar moet bijsturen of rechtekken is weinig overtuigend. De verdediging beschikt immers totaal niet over de onderzoeksmogelijkheden die het Auditoraat kan aanwenden. Zolang het onderzoek loopt, beschikt het Auditoraat daarenboven als enige over een totaalbeeld van de zaak.

18. Al deze elementen onderschrijven dat het thans geldende mededingingsrechtelijk regime vereist dat het Auditoraat met de gepaste ernst en goede trouw een onderzoek à décharge voert.

What's in a name ?

19. Nu moeilijk kan worden betwist dat er een onderzoeksplicht à décharge rust op het Auditoraat, stelt zich meteen de vraag wat dit concreet inhoudt. Zoals hierboven aangestipt (zie randnr. 14), heeft de Raad het standpunt ingenomen dat het Auditoraat geen proactieve plicht heeft om op zoek te gaan naar mogelijk ontlastende elementen. Dit standpunt is helder geformuleerd en mag dus als een belangrijk uitgangspunt worden weerhouden. Dit standpunt lijkt ons overigens fair. Van het Auditoraat kan onmogelijk worden verwacht dat het in het wilde weg vist naar elementen à décharge. Voor het voeren van een concreet onderzoek à décharge zal er dus steeds een redelijke aanleiding dienen te zijn.

20. Welke aanleiding mag redelijkerwijze worden geacht een concreet onderzoek à décharge te vereisen?

21. Het Auditoraat dient o.i. vooreerst alle ontlastende juridische argumenten te onderzoeken die door de ondernemingen die het voorwerp vormen van het onderzoek, tijdens de onderzoeksfase worden aangebracht.⁹ Stel dat een onderneming, bijvoorbeeld naar aanleiding van een verzoek om

⁹ Het is in deze context dat het Auditoraat haar onderzoeksplicht à décharge vermeldt in het verslag in de Zaak BSE Testen (met name wanneer het Auditoraat onderzoekt of de ondernemingen zich kunnen beroepen op de figuur van overheidsdwang).

inlichtingen, zich in de loop van het onderzoek beroept op de zogeheten intra-groeptheorie om aan het verbod van artikel 2 WBEM 2006 en artikel 101 VWEU te ontsnappen. Dit juridisch argument kan het Auditoraat naar ons oordeel niet zomaar terzijde schuiven. Afhankelijk van de ernst van dit argument zal het Auditoraat het in ieder geval in min of meerdere mate moeten onderzoeken. Tevens zal het Auditoraat van dit argument en zijn bevindingen dienaangaande melding moeten maken in het onderzoeksverslag. Als het Auditoraat dit niet doet, schendt het zijn verplichting van onpartijdigheid en objectiviteit en tevens diens verplichting tot onderzoek *à décharge*.

22. Voorts heeft het Auditoraat o.i. de plicht om alle feitelijke elementen die zich in het dossier bevinden, onbevangen te analyseren en deze te kwalificeren als *à charge* of als *à décharge*. Het Auditoraat kan m.a.w. niet de ogen dichtknijpen wanneer het elementen *à décharge* in het dossier aantreft. In het verlengde hiervan kan het Auditoraat zich niet beperken tot het systematisch vermelden in zijn verslag van de elementen *à charge* en de feitelijke elementen *à décharge* onder het tapijt vegen. Zowel de Raad als de betrokken partijen hebben recht op een voldoende uitgebalanceerd (en dus onpartijdig en objectief) onderzoeksverslag. Dit recht hangt samen met de bijzondere positie (en de hiermee samenhangende rechten en macht) die het Auditoraat bekleedt in het kader van de handhaving van het mededingingsrecht. Iedere andere opvatting reduceert het Auditoraat tot een “platte” procespartij. Dit is niet de bedoeling geweest van de wetgever.

23. Verder dient het Auditoraat ontlastende elementen spontaan aangebracht door partijen of anderszins ter kennis gekomen van het Auditoraat (i) desgevallend te notuleren,¹⁰ (ii) te onderzoeken en (iii) onder de aandacht van de Raad te brengen. Stellen dat het de verdediging toekomt om op dit vlak het nodige te doen tijdens de behandeling voor de Raad, is naar ons oordeel foutief. Deze stelling zou maar houdbaar zijn als het Auditoraat uitsluitend een onderzoek *à charge* dient te voeren. Dit is niet het geval.

24. In verband met dit laatste zou een terechte bezorgdheid erin kunnen bestaan dat het Auditoraat speelbal wordt van de verdediging en de verdediging zelfs obstructie zou kunnen voeren door het Auditoraat systematisch te bestoken met nieuwe feitelijke elementen of hypothetische onderzoekspistes. Dit kan niet de bedoeling zijn in het kader van een efficiënt mededingingsbeleid. Als dit probleem zich stelt, moet het Auditoraat naar ons oordeel over de mogelijkheid beschikken om niet (verder) op de vragen van de verdediging

in te gaan en in het onderzoeksverslag van dit probleem melding te maken.

25. De vrees voor obstructie van het onderzoek of het feit dat tijd dient te worden gespendeerd aan onderzoekshandelingen die het Auditoraat initieel niet op zijn radarscherm had staan, vormt daarentegen geen excuus voor het Auditoraat om niet voldoende aandacht te besteden aan elementen die door de partijen onder zijn aandacht worden gebracht of die via derden in het bezit komen van het Auditoraat. Een gezond principe lijkt ons te zijn dat het Auditoraat de keuze heeft tussen (i) het effectief onderzoeken van het betrokken punt en het vermelden van de bevindingen in het onderzoeksverslag; of (ii) het niet ingaan op het betrokken punt en het behoorlijk motiveren in het onderzoeksverslag op basis van welke rechtvaardigingsgrond het Auditoraat tot deze aanpak heeft beslist. Als het Auditoraat het betrokken punt besluit te onderzoeken, zal de omvang van de onderzoeksinspanningen redelijkerwijs in functie dienen te staan van de ernst van het aangebrachte punt en de mogelijke invloed die het punt (eens behoorlijk vastgesteld) kan hebben op de oordeelsvorming van het Auditoraat (en dus later ook de Raad).

Anders voor dan na het verslag van het Auditoraat

26. Tijdens de recente conferentie van dit tijdschrift stelde een Auditeur de vraag of deze onderzoekplicht *à décharge* onverkort van kracht bleef na het neerleggen van het verslag bij de Raad. De suggestie leek te zijn dat, eens het Auditoraat stelling heeft ingenomen in het verslag, de spelregels logischerwijze zouden moeten wijzigen.

27. Op het vlak van de principes kan deze suggestie van de Auditeur alvast niet onverkort worden bijgetreden. Stel dat de Raad na de neerlegging van het verslag bijkomende onderzoeksdaden vordert. In dat geval lijkt het ons evident dat de onderzoekspflicht *à décharge* ten volle blijft spelen.

28. Enigszins anders lijkt het ons te zijn met betrekking tot de punten die de partijen in de loop van de behandeling voor de Raad aanbrengen. Zolang de Raad geen bijkomend onderzoek vordert, lijkt het ons onterecht om te stellen dat het Auditoraat (hangende de procedure voor de Raad) deze punten verder dient te onderzoeken. Het kan volstaan dat het Auditoraat deze punten (en het bewijsmateriaal dat de partijen in verband hiermee aanbrengen) ten volle in overweging neemt bij het formuleren van zijn standpunt voor de Raad. Het belangrijkste hierbij is dat het Auditoraat deze punten analyseert op een onpartijdige en objectieve manier. Met andere woorden, als deze punten en het eraan gerelateerde bewijsmateriaal de stelling van het Auditoraat tegenspreken, heeft de Auditeur naar ons oordeel geen andere keuze dan dit

¹⁰ Zo dient het Auditoraat evidentierwijs ontlastende verklaringen tijdens een interview met het Auditoraat in het kader van het onderzoek in een proces-verbaal te notuleren en dat proces-verbaal aan het dossier toe te voegen.

uitdrukkelijk te onderkennen en te betrekken in zijn reactie.¹¹ Als de Auditeur nalaat dit te doen, degradeert hij de rol van het Auditoraat tot die van een (platte) procespartij die niet het algemeen belang voor ogen heeft. Zoals hoger gesteld, is dit niet wat de wetgever voor ogen stond.

Consequenties

29. Stel dat het Auditoraat zijn plicht tot onderzoek *à décharge* op een aanwijsbare en voldoende ernstige manier niet nakomt. Hoe dan procedureel om te gaan met een schending van die plicht? Wat is een gepast herstel? Op het eerste zicht heeft de Raad drie opties.

30. Vooreerst kan de Raad beslissen dat, gelet op de inbreuk, het dossier niet ten gronde kan worden onderzocht. De Raad zou dan kunnen beslissen dat de inleiding van de procedure niet op een ontvankelijke wijze is geschied omdat het verslag niet beantwoordt aan de vereisten van onpartijdigheid en objectiviteit. Deze optie ligt in lijn met de beslissingspraktijk van de Raad inzake schending van de rechten van verdediging (CONC-I/O-08/0010B (Hausses coordonnées chocolaterie)). Er valt veel te zeggen voor deze optie daar de schending van het onderzoek *à décharge* tevens kan worden gekwalificeerd als een schending van de rechten van verdediging. Het komt dan aan het Auditoraat toe om uit te maken welk gevolg het koppelt aan voormelde onontvankelijkheid.

31. Ten tweede zou de Raad kunnen beslissen akte te nemen van de schending en vervolgens toch het dossier ten gronde te onderzoeken. In dat geval wordt er geen enkel procedureel gevolg gekoppeld aan de vastgestelde schending. Deze optie lijkt ons onaanvaardbaar nu het gebrek aan een afdoend onderzoek *à décharge* niet enkel zal hebben geleid tot het niet signaleren van bepaalde feiten en/of juridische argumenten *à décharge*, maar meer in het algemeen de visie van het Auditoraat, zoals ingenomen in het gemotiveerd verslag, zal hebben gecontamineerd. Als een minimum lijkt het ons nodig dat de Raad in zijn beslissing stelling neemt aangaande de door de verdediging ingeroepen schending en de beslissing om hieraan geen gevolgen te koppelen. Dit thema kan dan opnieuw aan bod komen in graad van beroep.

32. Een derde optie zou erin bestaan dat de Raad de inleiding toch als ontvankelijk bestempelt, maar het Auditoraat opdracht geeft om bijkomend onderzoek te verrichten en het verslag hieraan aan te passen teneinde de schending recht te zetten. Deze aanpak lijkt ons te verantwoorden als de schending van de onderzoeksplicht *à décharge* niet van die aard is dat zij ernstige twijfels oproept aangaande de objectiviteit

in de oordeelsvorming van het Auditoraat. Als deze laatste vrees bestaat, menen we dat de onontvankelijkheid de enige verantwoorde remedie is.

33. We beseffen ten volle dat het debat met betrekking tot dit thema, en dan vooral met betrekking tot de remedies, nog dient te starten. Het lijkt ons echter zeer belangrijk dat dit thema ter harte wordt genomen. Er mag geen situatie ontstaan waarbij het Auditoraat in de verleiding komt om het risico te nemen om de onderzoeksplicht *à décharge* licht op te vatten. Als de remedie niet voldoende ernstig is (en de onontvankelijkheid lijkt op dit vlak het zuiverste signaal te bieden) dan is er geen wezenlijke aansporing voor het Auditoraat om deze wezenlijke taak naar behoren te vervullen.

¹¹ Gezien de analogie tussen het Auditoraat en het parket kan in dit kader bijvoorbeeld worden verwezen naar de assisenzaak tegen Olav Herreman naar aanleiding van de moord op Joke Van Steen tijdens de welke het parket besloot in de loop van de behandeling voor het Hof om zijn vordering te laten vallen in het licht van de tijdens die behandeling aangebrachte elementen.

